

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2017
(OR. en)

12913/17

FREMP 110
JAI 880
COHOM 111
DROIPEN 129
ASILE 66
JUSTCIV 228
SOC 624
SCHENGEN 61
EJUSTICE 117
DAPIX 319
ANTIDISCRIM 45
VISA 385
CULT 111

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 12727/17

Θέμα:	Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ το 2016
-------	---

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες στο Παράρτημα το σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ το 2016, με σκοπό την έγκρισή του στο Συμβούλιο ΔΕΥ της 12ης Οκτωβρίου 2017.

Επιπλέον, η Προεδρία καλεί τους Υπουργούς να εξετάσουν τρόπους ενίσχυσης της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ευαισθητοποίησης σχετικά με τον Χάρτη.

**ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟ 2016**

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στο οποίο διακηρύσσεται ότι η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Αυτές οι κοινές αξίες θέτουν τα θεμέλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κοινωνιών μας. Σύμφωνα με το άρθρο 51 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ («Χάρτης»), τα θεσμικά και λοιπά όργανα της Ένωσης, καθώς και τα κράτη μέλη, κατά την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου, τηρούν τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη.
2. Το 2016, η προστασία αρκετών δικαιωμάτων στον Χάρτη ενισχύθηκε περαιτέρω με τη θέσπιση ενός συνόλου νομικών πράξεων σχετικά με: το τεκμήριο αθωότητας και το δικαίωμα παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του¹, τη δικαστική αρωγή², τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά³ και τη θέσπιση ενός ολοκληρωμένου συνόλου κανόνων περί προστασίας δεδομένων σε ενωσιακό επίπεδο⁴.

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2016/343 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας (ΕΕ L 65 της 11.3.2016, σ. 1-11).

² Οδηγία (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητούμενους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (ΕΕ L 297 της 4.11.2016, σ. 1-8).

³ Οδηγία (ΕΕ) 2016/800 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ L 132 της 21.5.2016, σ. 1-20).

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1-88). Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

3. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι, σε όλους τους τομείς πολιτικής, τα θεμελιώδη δικαιώματα πρέπει να ενσωματώνονται πλήρως στην κατάρτιση και την αξιολόγηση της νομοθεσίας και των πολιτικών της ΕΕ. Υπενθυμίζει τις κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου σχετικά με τα μεθοδολογικά βήματα που πρέπει να πραγματοποιούνται προκειμένου να ελέγχεται η συμβατότητα με τα θεμελιώδη δικαιώματα στα προπαρασκευαστικά όργανα του Συμβουλίου⁵, με τις οποίες επιδιώκεται η μεγαλύτερη συνεκτίμηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις διαδικασίες νομοθέτησης και χάραξης πολιτικής.
4. Το Συμβούλιο αντιμετωπίζει θετικά την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη το 2016⁶, καθώς και την έκθεση για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα το 2017⁷ του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων»). Στις εν λόγω εκθέσεις υπογραμμίζονται η πρόοδος που επιτεύχθηκε το προηγούμενο έτος και οι εναπομένουσες προκλήσεις σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή του Χάρτη στην ΕΕ και τα κράτη μέλη.
5. Το Συμβούλιο σημειώνει την πρόταση της Επιτροπής για θέσπιση Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων⁸ ο οποίος θα αποτελέσει πλαίσιο μελλοντικής δράσης για την ενίσχυση των ίσων ευκαιριών και της πρόσβασης στην αγορά εργασίας, των δίκαιων συνθηκών εργασίας και της κοινωνικής προστασίας και ένταξης και προσβλέπει σε συζητήσεις επί της πρότασης στο Συμβούλιο Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Καταναλωτών (EPSCO) της 23ης Οκτωβρίου 2017.

II. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ

6. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων είναι ένα οριζόντιο ζήτημα που επηρεάζει όλα τα πεδία της ενωσιακής δραστηριότητας και μπορεί να υλοποιηθεί μόνο με την υποστήριξη και την έμπρακτη συνεργασία όλων των ενδιαφερόμενων φορέων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τη σημασία της ευαισθητοποίησης όσον αφορά την εφαρμογή του Χάρτη σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο μεταξύ των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, των νομικών και των ιδίων των δικαιούχων. Εν προκειμένω, υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της χρήσης ψηφιακών εργαλείων όπως η ηλεκτρονική δικαιοσύνη, καθώς και ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών.

⁵ Έγγρ. 5377/15.

⁶ Έγγρ. 9511/17.

⁷ Έγγρ. 10744/17 + ADD 1 + ADD 2.

⁸ Βλ. έγγρ. 8637/17.

7. Το Συμβούλιο έχει δεσμευθεί να ενισχύσει περαιτέρω τη συνοχή μεταξύ της εσωτερικής και της εξωτερικής διάστασης της ενωσιακής πολιτικής για τα θεμελιώδη και τα ανθρώπινα δικαιώματα⁹.
8. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τον ρόλο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ερμηνεία και την εφαρμογή του Χάρτη στην ΕΕ και, ως εκ τούτου, στην πραγμάτωση των δικαιωμάτων που περιέχει.
9. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει τον ουσιώδη ρόλο του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, όπως ορίζεται στον ιδρυτικό του κανονισμό¹⁰, στην παροχή τεκμηριωμένων συμβουλών και εμπειρογνωσίας σε θέματα θεμελιωδών δικαιωμάτων τα τελευταία 10 έτη. Το Συμβούλιο παροτρύνει τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων να προσηλωθεί ακόμη περισσότερο στα ανωτέρω καθήκοντα, μέσω του ρόλου του ως συλλέκτη δεδομένων περί θεμελιωδών δικαιωμάτων και μέσω της δημιουργίας συνεργειών και της προώθησης της συνεργασίας μεταξύ δικτύων κυβερνητικών σημείων επαφής, εθνικών ιδρυμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και πολιτών. Το Συμβούλιο καλεί τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη με σκοπό την ευκολότερη ανταλλαγή ορθών πρακτικών, εργαλείων και μεθόδων σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη και την προβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των αξιών και των ελευθεριών.
10. Στο πλαίσιο του διεθνούς, του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση και την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και στην παρακολούθησή τους, στην ευαισθητοποίηση των δικαιούχων σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα και στην υποστήριξη των προσπαθειών τους να ασκήσουν και να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους. Στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα να εκτελούν το έργο τους.

⁹ Σύμφωνα με το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία (2015-2019).

¹⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 168/2007 του Συμβουλίου για την ίδρυση Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 53, 22.2.2007, σ. 1-14).

α) Εσωτερική ασφάλεια

11. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι η ασφάλεια και ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων είναι σταθεροί και συμπληρωματικοί στόχοι πολιτικής.
12. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην επακολούθηση των εργασιών της Ομάδας Εμπειρογνομόνων Υψηλού Επιπέδου για τα Συστήματα Πληροφοριών και τη Διαλειτουργικότητα, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 9ης Ιουνίου 2017 σχετικά με τα επόμενα βήματα για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ¹¹.

β) Άσυλο και μετανάστευση

13. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει την ανάγκη σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων των μεταναστών, των αιτούντων άσυλο, των προσφύγων και των δικαιούχων επικουρικής προστασίας ακόμη και υπό συνθήκες πιεστικών προκλήσεων στους τομείς της μετανάστευσης και του ασύλου. Το Συμβούλιο συμφωνεί ότι στις ενωσιακές και εθνικές δράσεις πρέπει να λαμβάνονται ιδιαιτέρως υπόψη οι σοβαροί κίνδυνοι κακοποίησης και εκμετάλλευσης, για παράδειγμα από διακινητές και δουλεμπόρους, με τις γυναίκες και τα παιδιά να διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο έκθεσης στη βία και τις διακρίσεις.¹²

¹¹ Έγγρ. 10151/2017.

¹² Βλέπε, για παράδειγμα, τα πρόσφατα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των κρατών μελών για την προστασία των παιδιών-μεταναστών (έγγρ. 10085/17), καθώς και την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την προστασία των παιδιών-μεταναστών, της 12ης Απριλίου 2017 (COM 2017 (211)).

γ) Δικαιώματα του παιδιού

14. Το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία της προστασίας των παιδιών και του σεβασμού της αρχής του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού ως πρωταρχικού κριτηρίου σε όλες τις δράσεις που αφορούν τα παιδιά.
15. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι η συνεργασία και ο διάλογος με τους ενδιαφερόμενους φορείς είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων των παιδιών, ιδίως μέσω της ανταλλαγής ορθών πρακτικών, η οποία θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω. Υπενθυμίζει το Ετήσιο Φόρουμ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, την άτυπη Ομάδα Εμπειρογνομόνων των κρατών μελών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και την πρωτοβουλία της Επιτροπής για θέσπιση Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιτροπείας.

δ) Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας

16. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τα μέτρα που συντόνισε η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου της Επιτροπής για την Καταπολέμηση του Ρατσισμού, της Ξενοφοβίας και Άλλων Μορφών Μισαλλοδοξίας. Σε αυτά συγκαταλέγονται η παρακολούθηση του κώδικα δεοντολογίας όσον αφορά την καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο¹³, η ενίσχυση της στήριξης των θυμάτων, η διαμόρφωση μεθοδολογιών καταγραφής και συλλογής δεδομένων όσον αφορά τα εγκλήματα μίσους, η καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, η προώθηση του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας και της κριτικής σκέψης και η αύξηση της διαπολιτισμικής κατανόησης μέσω της εκπαίδευσης. Σε αυτό το πλαίσιο, στη διάσκεψη που διοργάνωσε η μαλτέζικη Προεδρία με θέμα «Αντεπιχειρηματολογία: τρόποι υποστήριξης της κοινωνίας των πολιτών στη διατύπωση αποτελεσματικών και θετικών επιχειρημάτων κατά της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο» (Counter-narratives: how to support civil society in delivering effective positive narratives against hate speech online) στις 6 και 7 Απριλίου 2017, επιβεβαιώθηκε η ανάγκη για περισσότερη συνεργασία και προσήλωση από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς: τα μέσα επικοινωνίας, τις διαδικτυακές πλατφόρμες και τις δημόσιες αρχές.
17. Το Συμβούλιο προσμένει τα αποτελέσματα της έρευνας EU-MIDIS II, που διενεργήθηκε από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, προκειμένου να αξιολογήσει την πρόοδο που σημειώθηκε την τελευταία πενταετία όσον αφορά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων ατόμων που έχουν μεταναστευτικό υπόβαθρο ή ανήκουν σε εθνοτική μειονότητα.

¹³ Διατίθεται στον δικτυακό τόπο:
http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf

ε) Βία κατά των γυναικών

18. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το γεγονός ότι το Συμπόσιο της Επιτροπής για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα του 2017 είναι αφιερωμένο στην προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών και της ισότητας των φύλων ως ευκαιρία να εξεταστούν η οικονομική και πολιτική χειραφέτηση των γυναικών, τα δικαιώματα των γυναικών στη δημόσια και ιδιωτική ζωή και η καταπολέμηση κάθε μορφής βίας κατά των γυναικών, με το τελευταίο να αποτελεί αντικείμενο στοχοθετημένων δράσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους¹⁴.
19. Το Συμβούλιο έχει επανειλημμένως εκφράσει την προσήλωσή του στην πρόληψη και την εξάλειψη κάθε μορφής βίας κατά των γυναικών και ενδοοικογενειακής βίας. Σε αυτό το πλαίσιο, το Συμβούλιο υπενθυμίζει τις προσφάτως εκδοθείσες αποφάσεις του¹⁵ για την υπογραφή της Σύμβασης σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης) και τη δηλωθείσα πρόθεσή του να προβεί στη σύναψη της Σύμβασης. Το Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη επικυρώσει τη Σύμβαση, να την επικυρώσουν.

στ) Πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης

20. Το Συμβούλιο εκτιμά το γεγονός ότι η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και η δημοκρατία ήταν στο επίκεντρο του Συμποσίου για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα του 2016, καθώς και τις προγραμματισμένες δράσεις επακολούθησής του. Εκτιμά τη διαρκή έμφαση της εσθονικής Προεδρίας σε αυτό το θέμα στο άτυπο σεμινάριο εμπειρογνομόνων που διοργάνωσε με θέμα «Πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και κράτος δικαίου στην ψηφιακή εποχή» (Media Pluralism and the Rule of Law in the Digital Age) στις 12 Ιουλίου 2017, κατά την προετοιμασία του ετήσιου διαλόγου περί κράτους δικαίου του Συμβουλίου.

¹⁴ Βλ. https://ec.europa.eu/info/events/sustainable-development-goals/2017-annual-colloquium-fundamental-rights-2017-nov-20_it

¹⁵ Απόφαση (ΕΕ) 2017/865 του Συμβουλίου και απόφαση (ΕΕ) 2017/866 του Συμβουλίου.

ζ) Προσχώρηση της ΕΕ στην ΕΣΑΔ

Το Συμβούλιο παραμένει προσηλωμένο στην προσχώρηση της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία θα ενδυναμώνει τις κοινές αξίες της Ένωσης, θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα του ενωσιακού δικαίου και θα καταστήσει συνεκτικότερη την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρώπη. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να ολοκληρώσει ταχέως την ανάλυσή της επί των νομικών θεμάτων που ήγειρε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου το Συμβούλιο να τα εξετάσει περαιτέρω.
